

DWST-WOOS.055.4.2026.BP
Warszawa, 20 lutego 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 14912

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posłanki na Sejm RP, Pani Marty Stożek w sprawie *potrzeby wzmocnienia ochrony uczniów i społeczności lokalnych w procesach reorganizacji sieci szkół w warunkach niżu demograficznego, presji oszczędnościowej oraz sporów o finansowanie uczniów uczących się poza gminą zamieszkania.*

Szanowna Pani Poseł,

uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień i informacji.

Ad pytanie 1.

Kwestia dotycząca ewentualnych zmian w finansowaniu edukacji dzieci niebędących mieszkańcami danego samorządu była przedmiotem roboczych rozmów Ministerstwa Edukacji Narodowej z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego (dalej także zwanych JST) w związku ze zmianami sposobu ustalania od 1 stycznia 2025 r. dochodów JST. W toku tych rozmów korporacje samorządowe nie wypracowały wspólnego stanowiska.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹ od 2025 r. zmianie uległ dotychczasowy system finansowania zadań realizowanych przez JST. Zrezygnowano z wyodrębnienia z subwencji ogólnej jej części oświatowej na rzecz ustalania kwoty potrzeb oświatowych JST.

Nowy system ustalania dochodów JST ma na celu jego uelastycznienie, wzmocnienie i ustabilizowanie finansów JST oraz zwiększenie wpływu strony samorządowej na podział części środków. Od roku 2025, dochody samorządów z tytułu udziału w PIT i CIT nie są już zależne od zmian systemu podatkowego. Ustalanie wysokości tych dochodów opiera się na lokalnej bazie dochodowej i jest zależne od dochodów podatników zamieszkałych/mających siedzibę na terenie danej JST a nie – jak było przed rokiem 2024 od podatku należnego. Zapewnia to stabilność i przewidywalność dochodów JST.

Łączny skutek finansowy wynikający z ww. ustawy jest dla JST pozytywny - w perspektywie dekady dochody JST wzrosną o ponad 345 mld zł. Łączna kwota potrzeb oświatowych na rok 2026 wynosi 114,9 mld zł i jest wyższa od sumy kwoty potrzeb oświatowych na rok 2025 i dodatkowej kwoty na pokrycie skutków wynikających ze zwiększenia wskaźnika wzrostu średnich wynagrodzeń nauczycieli z poziomu 4,1% do 5% (103,6 mld zł) o 11,3 mld

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1572 z późn. zm.

zł, tj. o 10,9%². W porównaniu do roku 2023 jest wyższa od sumy części oświatowej subwencji ogólnej (64,5 mld zł) i dotacji przedszkolnej (1,7 mld zł) o 73,3%.

Należy podkreślić, że w związku z nowym sposobem ustalania dochodów JST nie wprowadzono zmian w wykazywaniu uczniów w Systemie Informacji Oświatowej (dalej SIO). Niezależnie od tego, w której gminie mieszka dany uczeń, jest on wykazywany przez szkołę do której uczęszcza i uwzględniany w liczbie uczniów w JST prowadzącej tę szkołę. Liczba ta brana jest pod uwagę w algorytmie podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych i wpływa na kwotę potrzeb oświatowych ustaloną dla danego samorządu. W opinii ministerstwa oznacza to, że JST będą zainteresowane przyjmowaniem uczniów z terenu innych gmin, bowiem od 2026 r. subwencja ogólna dla JST będzie zależna od przyrostu potrzeb finansowych, w tym potrzeb oświatowych. Będzie stosowana tzw. metoda przyrostowa, w świetle której przyrost potrzeb będzie porównywany z przyrostem zwiększonej części dochodów PIT i CIT i jeśli przyrost potrzeb finansowych będzie wyższy od przyrostu zwiększonych dochodów to taki samorząd otrzyma subwencję (nawet jeżeli jego potrzeby finansowe są nominalnie niższe niż kwota zwiększenia dochodów).

Ministerstwo Edukacji Narodowej pracuje nad założeniami do zmiany ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych³, jednak ostateczny kształt nowych przepisów nie zależy tylko od Ministra Edukacji, jako wnioskodawcy. Niezmiernie istotny jest wynik konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych, a także zmiany projektowanych przepisów, których wprowadzenie jest możliwe na każdym etapie legislacyjnym. W omawianej kwestii niezmiernie ważna będzie opinia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, zwłaszcza strony samorządowej. Na obecnym etapie prac ministerstwo analizuje między innymi skutki funkcjonowania nowych zasad ustalania dochodów JST i zgłaszane przez samorządy postulaty.

Ad pytania 2.-4. oraz pytania 6.-8.

Uprzejmie informuję, że w ustawie z dnia 13 lutego 2026 r. o zmianie ustawy – *Prawo oświatowe oraz innych ustaw* zaproponowano, aby jednostka samorządu terytorialnego, która zamierza zlikwidować szkołę, na 6 miesięcy przed terminem tej likwidacji zamieszczała w Biuletynie Informacji Publicznej:

- 1) analizy lub dokumenty uzasadniające likwidację szkoły;
- 2) informacje o sposobie realizacji obowiązku zapewnienia możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe – kształcącej także w tym samym lub zbliżonym zawodzie, oraz informacje o niepogorszeniu warunków nauki, wychowania i opieki uczniów szkoły, której dotyczy likwidacja, oraz uczniów szkoły lub szkół wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki po likwidacji danej szkoły;
- 3) informacje o planowanym obwodzie szkoły lub planowanych obwodach szkół wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki – w przypadku zamiaru likwidacji szkoły podstawowej;

---

² Dodatkowa kwota w wysokości 991.490.327 zł, zaplanowana w ustawie budżetowej na 2025 rok (rezerwa celowa poz. 36 pn. uzupełnienie środków subwencji ogólnej dla JST), na pokrycie skutków wynikających ze zwiększenia wskaźnika wzrostu średnich wynagrodzeń nauczycieli z poziomu 4,1% do 5,0%.

³ Dz. U. z 2025 r., poz. 439

4) informację o planowanej organizacji transportu i opieki, o których mowa w art. 39 ust. 3–4a w ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁴ (dalej także „Prawo oświatowe”, a w przypadku szkoły podstawowej, w której zorganizowano oddział przedszkolny – również informację o planowanej organizacji transportu i opieki, o których mowa w art. 32 ust. 5 i 6 tej ustawy, w szczególności informację o trasach przewozu, miejscach oczekiwania uczniów na transport oraz o czasie przewozu z poszczególnych miejsc oczekiwania na transport do szkoły lub do szkół wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki, a w przypadku likwidacji szkoły ponadpodstawowej – także informację o połączeniach komunikacji publicznej umożliwiających uczniom dotarcie do szkoły lub do szkół wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki po likwidacji szkoły;

5) informację o:

a) możliwości i miejscu zapoznania się przez mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego z ww. analizami, dokumentami i informacjami,

b) możliwości, sposobie i miejscu składania uwag i wniosków dotyczących zamierzonej likwidacji szkoły oraz o terminie ich składania, który nie może być krótszy niż 14 dni od dnia zawiadomienia o zamiarze likwidacji szkoły,

c) adresie strony podmiotowej urzędu obsługującego jednostkę samorządu terytorialnego w Biuletynie Informacji Publicznej, pod którym będzie zamieszczone zbiorcze stanowisko wobec zgłoszonych uwag i wniosków, o których mowa w lit. b.

Przedstawiciele samorządu, zgodnie z ustawą z dnia 13 lutego br., będą zobowiązani do bezpośrednich konsultacji z rodzicami uczniów szkoły przeznaczonej do likwidacji. Ponadto, likwidacja szkoły nie będzie możliwa bez uzyskania pozytywnej opinii kuratora oświaty, który będzie zobowiązany nie tylko przeanalizować wszystkie ww. dokumenty, ale także przeprowadzić oględziny w szkole, której dotyczy likwidacja, oraz w szkole lub w szkołach wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki po przeprowadzeniu zamierzonej przez samorząd likwidacji.

Opinia kuratora oświaty będzie zawierać ocenę:

1) zgodności z prawem zamierzonej likwidacji szkoły;

2) sposobu realizacji obowiązku zapewnienia możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe – kształcącej także w tym samym lub w zbliżonym zawodzie, oraz ocenę, czy warunki nauki, wychowania i opieki uczniów szkoły, której dotyczy likwidacja, oraz uczniów szkoły lub szkół wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki nie ulegną pogorszeniu;

3) planowanej organizacji transportu i opieki uczniów, a w przypadku szkoły podstawowej, w której zorganizowano oddział przedszkolny – również ocenę planowanej organizacji transportu i opieki nad dziećmi, w szczególności ocenę tras przewozu, miejsc oczekiwania uczniów na transport oraz czasu przewozu z poszczególnych miejsc oczekiwania na transport do szkoły lub do szkół wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki, a w przypadku likwidacji szkoły ponadpodstawowej – także połączeń komunikacji publicznej umożliwiających uczniom dotarcie do szkoły lub do szkół wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki;

---

⁴ Dz.U. z 2025 r. poz. 1043

4) zgodności z warunkami ustawowymi planowanego obwodu szkoły lub planowanych obwodów szkół wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki – w przypadku zamiaru likwidacji szkoły podstawowej.

Ad pytanie 5.

Zgodnie z przepisami art. 10 ustawy - Prawo oświatowe, organ prowadzący szkołę lub placówkę odpowiada za jej działalność. Do zadań organu prowadzącego szkołę lub placówkę należy w szczególności zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki oraz wykonywanie remontów obiektów i zadań inwestycyjnych w tym zakresie.

Dodatkowe środki, o które JST mogą się ubiegać m.in. w celu realizacji zadań inwestycyjnych (w tym oświatowych), zaplanowane są w rezerwach budżetu państwa: ogólnej i celowej. Podziału rezerwy celowej, ujętej w ustawie budżetowej na dany rok budżetowy w poz. 45 pn. środki na dofinansowanie zadań własnych JST, dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z właściwymi ministrami oraz wojewodami. Wnioski o pozyskanie środków finansowych w ramach podziału rezerwy ogólnej budżetu państwa są przedkładane przez właściwego dysponenta części budżetowej Prezesowi Rady Ministrów, za pośrednictwem Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. O dodatkowe środki zaplanowane w rezerwach budżetu państwa (ogólnej i celowej) JST wnioskują za pośrednictwem wojewody.

Uprzejmie informuję, że w 2025 r. realizowany był nabór wniosków w ramach programu *Mała szkoła - wsparcie publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego* oraz *Mała szkoła - wsparcie publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego na BIS*, którego celem było wsparcie finansowe zadań inwestycyjnych, polegające na dofinansowaniu zadań własnych JST, związanych z prowadzeniem szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży w związku z postępującymi procesami demograficznymi wpływającymi niekorzystnie na publiczne szkoły podstawowe na wsi i w małych miastach, w szczególności na liczbę uczniów tych szkół. Do udziału w programie uprawnione były jednostki samorządu terytorialnego (gminy), które spełniały wymagania określone w:

1. Komunikacie Ministra Edukacji z dnia 5 maja 2025 r. o ustanowieniu programu inwestycyjnego pod nazwą „Mała szkoła – wsparcie publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez jednostki systemu oświaty”;
2. Komunikacie Ministra edukacji z dnia 23 maja 2025 r. o zmianie komunikatu o ustanowieniu programu inwestycyjnego pod nazwą „Mała szkoła – wsparcie publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego”.

Informacje dostępne pod linkiem: [Mała szkoła - Ministerstwo Edukacji Narodowej - Portal Gov.pl](#)

3. Komunikacie Ministra Edukacji z dnia 4 czerwca 2025 r. o ustanowieniu programu inwestycyjnego pod nazwą „Mała szkoła – wsparcie publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego na BIS”
Informacje dostępne pod linkiem: [Mała szkoła BIS - Ministerstwo Edukacji Narodowej - Portal Gov.pl](#)

W ramach ww. programów Minister Edukacji udzielił dotacji celowej na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji związanych z:

1. budową obiektu;
2. dostosowaniem obiektu;
3. zakupem wyposażenia.

W myśl zapisu art. 90x ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵ w związku z art. 75a ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, wskazany w Komunikatach Ministra katalog ww. zadań nie ograniczał wnioskodawcą możliwości złożenia wniosku w ramach dostosowania obiektu na termomodernizację szkoły. Gmina była kreatorem wniosku i to ona decydowała jakie są jej największe potrzeby inwestycyjne.

Na dziś Minister Edukacji nie przewiduje uruchomienia nowych programów inwestycyjnych. Natomiast, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej planuje uruchomienie w 2026 r. programu pn.: „Poprawa efektywności energetycznej budynków edukacyjnych na lata 2026-2030”. Celem programu jest poprawa efektywności energetycznej budynków edukacyjnych. Kompleksowe modernizacje zmniejszą zużycie energii i emisję gazów cieplarnianych. Program ma wesprzeć również integrację rozwiązań poprawiających komfort cieplny, jakość powietrza w salach dydaktycznych oraz umożliwić rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury, co sprzyja adaptacji budynków edukacyjnych do zmian klimatu.

Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na podstawie porozumienia zawartego z Ministrem Klimatu i Środowiska realizował już podobne programy w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO) działanie B1.1.3 dedykowanemu termomodernizacji i wymianie źródeł ciepła w szkołach i przedszkolach. Program ma na celu zastąpienie starych, emisyjnych pieców ekologicznymi alternatywami (np. pompy ciepła, fotowoltaika) oraz poprawę efektywności energetycznej budynków⁶.

Ponadto, wykaz aktualnie trwających naborów wniosków związanych m.in. z infrastrukturą ciepłowniczą z Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko dostępny jest w Portalu Funduszy Europejskich pod linkiem [Nabory wniosków - Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej](#)

Natomiast dodatkowe zbiorcze informacje na temat programów i projektów realizowanych przez MEN znajdują się na jego stronie: <https://www.gov.pl/web/edukacja/programy-i-projekty>.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Henryk Kiepus
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

---

⁵ Dz. U. z 2024 r., poz. 750 z późn. zm.

⁶ <https://www.gov.pl/web/nfosigw/b113-wymiana-zrodel-ciepla-i-poprawa-efektywnosci-energetycznej-szkol-program-priorytetowy-wymiana-zrodel-ciepla-i-poprawa-efektywnosci-energetycznej-szkol>